

Frankrijk heeft net twee belangrijke electorale campagnes achter de rug, met de presidents- en de parlementsverkiezingen. Beide campagnes draaiden uit op een enorme triomftocht voor centrum-rechts. Voortaan kent Frankrijk terug een homogeen rechtse regering, onder de vleugels van een stevig rechtse president. Links hangt in de touwen. Beide campagnes betekenden immers een totale afgang voor de centrum-linkse partijen (PS, groenen en PC) die de afgelopen periode aan de macht zijn geweest in het land. Maar er is méér: tijdens deze afgelopen campagnes zette radicaal links haar opkomst voort. De presidentsverkiezingen betekenden het voorlopige hoogtepunt voor antikapitalistisch links. Tijdens de parlementsverkiezingen volgde de verwachte terugval. Maar de Franse linkzijdige staat nu werkelijk voor een tweesprong: ofwel verder de weg op van de ex-gauche-pluriële partijen, ofwel naar de opbouw van een nieuwe antikapitalistische linkzijdige. De uitdaging is niet gering.

Laten we maar met de deur in huis vallen: radicaal links in Frankrijk is tijdens de eerste ronde van de parlementsverkiezingen stevig achteruitgegaan ten opzichte van de eerste ronde van de presidentsverkiezingen. Niemand had echter verwacht dat de LCR en LO in staat zouden zijn om tijdens de gedecentraliseerde en hoe dan ook erg ondemocratische parlementsverkiezingen hun score van de eerste ronde van de presidentsverkiezingen te herhalen. Meer nog: antikapitalistisch links heeft een krachttoer achter de rug en is een reële politieke factor geworden in de Franse politiek.

De feiten

Tijdens de eerste rond van de presidentsverkiezingen behaalde radicaal links samen méér dan 10 procent van de stemmen. LO behaalde met 1.630.045 stemmen, 5,72 procent, de LCR kwam met 1.210.562 uit op 4,25 procent. Tijdens de eerste ronde van de parlementsverkiezingen behaalde radicaal links samen 737.931 stemmen oftewel 2,87 procent. De LCR behaalde 328.620 stemmen, wat overeenstemt met 1,27 procent. Voor LO stopte de teller op 303.288 stemmen, oftewel 1,18 procent. Andere kleine lijsten behaalden samen nog eens 106.023 stemmen, 0,20 procent.

Het reële stemmenpercentage ligt eigenlijk nog wat hoger, vermits radicaal links niet aanwezig was in de Franse “kolonies” en ook niet in alle kiesomschrijvingen lijsten indiende. LO was aanwezig is 561 kiesomschrijvingen, de LCR in 440. Het beste LO resultaat was 3,26 procent. Olivier Besancenot liet in zijn district van Parijs 5,47 procent optekenen. Opvallend is ook dat in de 440 kiesomschrijvingen waar zowel LO als de LCR aanwezig waren, de LCR het van LO wint in 370 omschrijvingen.

Buiten Frankrijk komen deze uitslagen mogelijk over als een nederlaag, tegenover de presidentiële campagne. In Frankrijk zelf wordt dat niet zo gezien. De LCR was hoe dan ook voorbereid op deze terugval en in het algemeen genomen blijft de situatie zeer gunstig.

Vanwaar de terugval?

Tijdens Europese of presidentsverkiezingen is heel Frankrijk in feite één grote kiesomschrijving. Partijen voeren campagne rond één kandidaat, waarvoor alle stemgerechtigden Fransen kunnen kiezen. De parlementsverkiezingen zijn gedecentraliseerd waardoor in elke kiesomschrijving lokale kandidaten het pleit moeten winnen. Je hebt dus lokale sterke figuren nodig om goede scores te halen. Bovendien gaat het om een erg ondemocratisch systeem, waarbij uiteindelijk één persoon per kiesomschrijving wordt afgevaardigd. Dit verhoogt enorm de druk om ‘nuttig’ te stemmen.

De presidentsverkiezingen verliepen spectaculair en gingen gepaard met een enorm publiek debat in de samenleving. De nieuwe rechts overgangsregering, die na de presidentsverkiezingen aan de macht kwam, heeft er alles aan gedaan om dit debat te snoeren. Steeds opnieuw werd erop gehamerd dat de nieuwe regering aan het werk was en dat de tijd van de ‘steriele debatten’ dus achter de rug moest zijn. Voorts heeft de PS alle zeilen bijgezet om de linkse kiezers een schuldcomplex aan te smeren. De partij legde de nadruk op de noodzaak van een ‘nuttige stem

tegen rechts'. Dit heeft vast en zeker gewerkt bij een aantal linkse stemmers. Tot slot speelde ook de verdeeldheid van radicaal links haar parten. LO weigerde niet enkel het voorstel van de LCR om gemeenschappelijke lijsten te maken, ook elke afspraak rond verdeling van de kiesomschrijvingen werd afgewezen.

Toch kondigt er zich een belangrijke periode aan voor de Franse linkerzijde. Antikapitalistisch links heeft hoe dan een erg succesvolle periode achter de rug, terwijl PS en PC in een totale malaise verkeren. Er zal zich een enorm debat ontwikkelen over welke oppositie er nu moet gevoerd worden in Frankrijk. Bovendien zijn vele Fransen van de plank door de overweldigende meerderheid van rechts. Het politieke leven zal zich zonder twijfel in grotere mate naar de straat verplaatsen en de sociale strijd zal terug opblaaien.

De LCR

In deze context zal de LCR zich verder moeten opbouwen en een perspectief bieden voor de linkerzijde in Frankrijk. Tijdens de afgelopen campagne hebben 4.000 mensen gevraagd lid te worden van de LCR. Onder hen lokale cellen van de PC, een afdelingsbureau van de CGT, vakbondsdelegaties in bedrijven, trekkers van de andersglobalisten en vooral zeer veel jongeren. LO trachtte tijdens de afgelopen campagnes om definitief de controle over een 'uiterst links' electoraat te verwerven. Dit is volledig mislukt. LO betaalt nu een bittere prijs voor haar sectarisme. Een volledige afdeling van LO stapte over naar de LCR. Het valt moeilijk in te schatten of dit kan leiden tot een crisis binnen LO en wat de uitkomst van zo'n crisis zou kunnen zijn. De PC klappt helemaal in elkaar. Het is de vraag hoe de communistische kiezers daarop reageren en in welke richting de communistische syndicale militanten kijken.

Vanuit deze context roept de LCR nu op tot de vorming van nieuwe antikapitalistische formaties op het lokale vlak. Gedurende de maand september zullen in de meeste steden van Frankrijk hierrond open meetings plaatsvinden. Het is niet de LCR als dusdanig die oproept voor deze meetings, het initiatief wordt telkens genomen door een collectief van individuen, leden van radicaal linkse stromingen, sociale bewegingen, Attac, syndicalisten, feministen, antifascisten... Op die manier wil de LCR vooruitgang boeken.

Deze methode beantwoordt aan de eisen van het moment. Op dit ogenblik is er geen enkele nationale partner waarmee de LCR een dergelijk initiatief zou kunnen nemen. Bovendien is het absoluut noodzakelijk dat dit initiatief aansluiting vindt bij de militanten van de sociale bewegingen. Bovendien is het wantrouwen tegenover politieke partijen in de Franse samenleving zeer groot. De LCR bouwt zichzelf op, maar tracht via deze operatie nog veel meer mensen te organiseren in een breder kader. Dit is noodzakelijk willen we een echte nieuwe arbeiderspartij oprichten in Frankrijk.

Twee linkerzijdes

Via die lokale meetings rond een nieuwe linkse politieke formatie wil de LCR het debat aangaan met bredere lagen militanten. De LCR stelt dat niemand vandaag afzijdig kan blijven en dat er hoe dan ook politieke keuzes gemaakt moeten worden. Volgens onze kameraden staat links op een tweesprong. Er zijn twee linkerzijdes in Frankrijk. Enerzijds de partijen van de ex-gauche pluriële regering, die vijf jaar lang in een homogeen linkse regering hebben getoond welke opties ze verdedigen: opbouw van het neo-liberale Europa, besparingen en privatiseringen in eigen land... Anderzijds is er antikapitalistisch links, dat vandaag met heel wat organisatorische problemen kampt, niet de noodzakelijke eenheid kan vinden en nu de juiste keuzes moet weten te maken... maar dat een klaar en duidelijke andere weg verdedigt dan centrum links: een weg die ons wegleidt uit het kapitalisme, de sociale en ecologische noden bovenaan de agenda plaatst en nieuwe vormen van democratie en collectief beheer naar voor schuift. Deze antikapitalistische linkerzijde heeft in de praktijk getoond dat het in staat is om miljoenen mensen te begeisteren met haar project. Na deze presidents- en parlementsverkiezingen wordt de verantwoordelijkheid van antikapitalistisch links dus enkel maar groter.

Le Pen en het FN: geen enkele zetel

Franse linkerzijde op een tweesprong

Contributed by David Dessers & François Vercammen
donderdag, 20 juni 2002 -

De uitslag van de recente Franse parlementsverkiezingen betekende een echte ramp voor de centrum linkse

De verkiezingen zijn dan wel uitgedraaid op een totale overwinning voor de rechtse UMP, rond president Chirac